

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?

כמה וכמה פנים — וכמה רמות — ל"מצואות הערבית" בתוכה אנו חיים. כך, במישור האחד שלה, מטפח אחד אש"שוקיירי את "ארגון השחרור הפלשטינאי", ואח שלוחתו, ה"צבא הפלשטינאי". במישור האחר מעלה בורגיבה סיסמאות בניב מחשבתי שונה לחלוטין: לא לשחוט את מדינת ישראל, בכלינשק חדים, כי אם להחניק בשרוד-המשי שבמסורת התורכית, עלידי ריכוז תמיכה מדינית בעולם לכן, ישראל "רק" תידחק אל תיר גבולות "חלוקת 1947"; גבולות שסומנו בשעתם על-סמך ההנחה של קיומ-בצותא ושיחוף-פעולה בין שני העמים — ושמיילא נפתו נשמתם עם התנפלות ערביי הארץ וערביי-החוף בשנת תש"ח. על הנסיון לחשל את ה"סכין" מסופר בסקירה שב'עמ' 15; על ענין "שרוד-החניקה" של בורגיבה — ואל השאלה הישנם סיכויים לתחוח אותה, ואולי לשנות לטובה את תכליתו המיכרות — עוד יהיה צורך לחזור בגליונות הבאים של "מערכות".

אחד הקצינים הראשיים במטהו של קרומואל היה ה"מקאוטימסטר" ("ראש-הסיירים"), עליו נהג לומר: "הוא — עיניו של המצביא". חלפו 300 שנה — ו"ראש-הסיירים" אינו עוד, כאז, פהש, אך הנגמ"ש והגייס, הטנק-הקל והסיור-הרגלי, המסוק והמטוס, גליהמכ"מ והקרינים האינפרא-אדומות מוסיפים — בצירופם, ובשילובם ההדדי — לעשות מלאכתו: להיות "עיניו של המצביא" (ועיני כל מפקד הפועל בשדה). כיצד עושים זאת כיום — לכך ישנן גירסאות שונות בצבאות שונים. והם לומדים זה מזה. בחוברת זו, בעמוד 22 מתפרסמת סקירה על סיוור דיביזיה מערב-גרמנית. "מערכי-סיוור דיביזיוני" כולל גופים שונים הלוקחים חלק בסיוור — החל בצופים איתב מצביה פלוגות-הרובאים וכלה בגדוד הסיוור הדיביזיוני; החל בוגר-עיניים וכלה במכ"מ. עובדה מאלפת: סקירה זו מקורה בתיאור שהופיע בפברואר 1965, בירחון קצינים סובייטי.

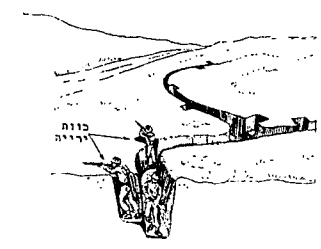
על שופימה ניתן הפעם ב"מערכות" (עמ' 28) קטע של סיפור-הרהור על אופיו, הופעתו ונוהגו של קצין אמריקאי שהוא, כנראה, לא אוסיני ביותר לזמננו? נראה שקצינים למודי-נסיון בצבא-ארה"ב סבורים שהקצינים הצעירים שלהם יסיקו תועלת, אם יתבוננו בדמותה, וידעו ללמוד ממנה משהו; ואולי גם אנו נחכים במקצת? "סדנא דארעא חד הוא" — לכל הצבאות לא מעט בעיות דומות, על אף המרחקים וההבדלים הגדולים; ואת זאת תוכיח ספרות-הביוריה-הרהורים (מאמרים ורשימות) של קצינים אמריקאיים ורוסיים, בריטיים וצרפתיים. — שמא אף זוטר קציני-גראנזו ידעו להפיק דבר מהתבוננות בדמות זו, לכאורה כה בלתי מרשימה? מכל מקום, נוכחנו, כי לפחות קצין-בכיר אחד, האחראי להכשרת צוערי הקצונה שלנו, סבור כך. ואפשר כי לפחות חלק מחניכיו ירהרו היטב בהגדרה עליה סובבת רשימה זו: "העיקר הוא לא מה שהוא עשה — אלא מה שהוא היה".

הרישום מתוך "שיחות-רס"רים" (עמ' 30) מבטא בעיה — אך גם מעורר, בצדה, בעיה נוספת. הבעיה הנשמעת מפי משתתפי השיחה היא, שמצבו של הרס"ר (ושל כל נגד בכיר) הני, כביכול, "בין הריחיים"; מצד אחד — ההכרה להחזיר הרגלי ממשעת מושרשים בקרב החיילים; ומהצד השני — אורחנו ה"לא פורמלית" וה"לא איכפתית" (ולעתים — אף ההפקרית) הכללית, המוצאת לה תכופות ביטוי — להנחתם של רבייה-סמלים, בראש וראשונה — גם בקרב ציבור הקצינים, וביחוד הוותיקים. מבחינה זו, המסופר בשיחה מאלף ביותר; אף שאיננו, עדיין, בגדר סיכום מכוון, מגובש ומאוזן; וההצעה לקוראי "מערכות", בסיימם את הקריאה ב"שיחה", כי עתה דעתם-הם — מתבקשת ממש מאליה! ורצוי ביותר שהכותבים-המקוים יעמדו גם על הבעיה שלא נשמעה: תפקידו של רבייה-סמל ברנע-יקרב בהם קציני היחידה, "יצאו מכלל שימוש" (וכזאת הרי קרה — ויקרה; ואף לקה-סיני, על אחוזה הנפגעים במפקדים, וכיח) וכאשר מוטל עליו להיות המפקד; וכרבי-סמל — כן שאר המש"קים, בכירים-יותר או בכירים-פחות, כיצד מכשיר ומכין אותם שירותם הנוכחי לקראת תפקיד אפשרי זה?

זכורה מימי מלחמת-הקוממויות הסייממה: "זיעה חוסכת רב". אך יש להזכיר סיף — אם ניתנה בעתה, שוחה העתידה להחפר אינה מצילה מרסיסי פגז; וחפירה שרק החולט לכרותה אינה מהווה עדיין קרה-נגנה. בעצם, כדאי לנסח סיסמה שונה-במקצת: "האת-בעתו", הגיון פשוט זה — קל להסבירו אך לא קל להגשמו. אירגילותם של חיילים רבים לעבודת חפירה מיגעת; התרגשות בשעת התקפה (תרגילית" או אמיתית); סתם רישול ו"אופטימיות" חסרת-יסוד — כל אלה הם לרועץ לקיום מהירותם של ציוויי ההתפרות. עליכן הבעיה הניצבת בפני כל מאמך-גייסות (ושבעתיים — כשהוא מפקד בכוחות חיילאים) היא לא כל-יכך בעיה של "מה", כי אם, קודם-כל, של "כיצד". על כך, על המעשה עצמו, ועל הדרכים לעשותו, אפשר ללמוד לא-מעט מן ה"שיחה עם המפקד", הכלולה בסימן "התחפרות" שבחוב' זו (עמ' 38).

מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת? מי ומה בחוברת?